

Individ- och familjeomsorgen

Handläggare
Björn Petersson, 0456-81 63 03
bjorn.petersson@solvesborg.se

YTTRANDE

Socialdepartementet

Enheten för funktionshinder och sociala tjänster

s.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian: S2019/05353/FST, Språkplikt - Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslås anföra föreliggande yttrande till Socialdepartementet

Påverkar beslutet barn/ungdomar, direkt eller indirekt?

Ja, se bifogad barnchecklista

Nej, se förklaring nedan.

Ärendet i korthet

I promemorian föreslås ett tillägg i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en s.k. språkplikt. Socialdepartementets syfte med tillägget om språkplikt, för den som mottar försörjningsstöd, är att tydliggöra vikten av att delta i språkutbildning för att därigenom förbättra möjligheten att få ett arbete och att etableras i Sverige.

Bedömning

Vi instämmer med förslaget, att det införs ett förtydligande i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en s.k. språkplikt.

Enligt nu gällande rätt är den som ansöker om ekonomiskt bistånd skyldig att så långt det är möjligt tillgodose behovet av försörjningsstödet på annat sätt. Försörjningsstödet ska ses som en sista utväg till försörjning och strävan är att stödet ska vara tillfälligt eller kortvarigt. Den enskilde är skyldig att stå till

arbetsmarknadens förfogande och ansöka om andra för individen möjliga bidrag eller försörjningsalternativ. Om försörjningsstöd beviljas ska det tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

I princip tillämpas redan kravet om den s.k. språkplikten då den enskilde ska stå till arbetsmarknadens förfogande, delta i sysselsättningsbefrämjande åtgärder som erbjuds av arbetsförmedling eller kommun i vilket det ingår olika typer av språkutbildning.

Det finns redan idag riktlinjer för tillämpning av kraven för försörjningsstöd som faller väl in i tillämpning för förslagets lagändring. Vidare finns vägledning och rättsfall om hälsomässiga och sociala skäl som gör att den enskilde inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande vilka då provas från fall till fall.

Björn Petersson
IFO-chef

Beslut sänds till:
Socialdepartementet

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Handläggarens namn, Telefon
bjorn.petersson@solvesborg.se

Mottagare

Remissvar Språkplikt - Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

1. Förklara hur beslutet, direkt eller indirekt, påverkar barn och ungdomar.

Försörjningsstöd ges till hushåll med barn.

2. Har barn/ungdomar som kan komma att beröras av beslutet fått uttrycka sina åsikter?

Ja

Nej

Förklara oavsett svar.

I promemorian görs konsekvensbedömning utifrån barnperspektivet.

3. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rum?

Ja

Nej

Förklara oavsett svar.

”Det torde vara i enlighet med barnets bästa att en förälder/föräldrar kommer ur sitt biståndsberoende och in i arbetslivet. Att inte ha samma förutsättningar som andra barn kan påverka barnets möjligheter att utvecklas och styra över sitt liv, liksom familjens möjligheter att t.ex. få ett boende. I enlighet med 1 kap. 2 § SoL ska socialtjänsten i sitt beslutsfattande särskilt beakta barnets bästa. Vad som är barnets bästa får avgöras från fall till fall.” (Promemorians text sidan 33)

4. Beskriv eventuella intressekonflikter.

De är främst de vuxnas förhållanden och handlanden som prövas i förhållandet till om försörjningsstöd kan beviljas. Även om barnets bästa alltid ska beaktas kan barn trots allt hamna i kläm.

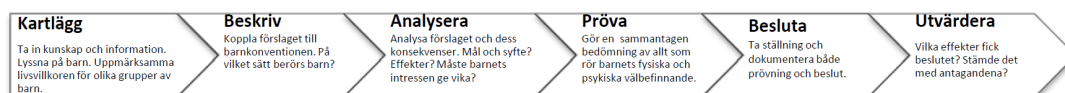
Björn Petersson
Chef Individ- och familjeomsorgen

Anvisningar till barnchecklista

Barnets rättigheter ska beaktas vid alla kommunala beslut. Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn. I beslutsunderlag ska det tydligt framgå om beslutet rör barn, hur barn påverkas av beslutet och hur barns bästa beaktats. Denna checklista är ett stöd för arbetet och en del av Barnets bästa. Checklistan kan användas vid beredning av ärenden och bifogas ärenden till nämnd.

1. Påverkar beslutet barn?

Den första frågan i checklistan handlar om att i ett tidigt skede av ärendeberedningen göra en bedömning av om beslutet påverkar barn. Oavsett svar ska det ges en förklaring av hur de berörs eller varför de inte berörs. Om ärendet/beslutet direkt eller indirekt berör eller kan få konsekvenser för enskilda barn, barn i allmänhet eller en särskild grupp av barn ska checklistan fullföljas. Detsamma gäller vid framtagande av policy, riktlinjer, föreskrifter, årlig budget och förändringar i organisation eller administration. Beslut som i första hand rör barn och/eller kan få stora konsekvenser för barn sett till barnkonventionen föranleder mer omfattande arbete och analys. En barnkonsekvensanalys kan innefatta följande steg:

2. Har barn fått uttrycka sina åsikter?

Barn ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i de frågor barn anser att de berörs av (artikel 12). Är beslutet något som barn kan anse sig vara berörda av? Har barn fått möjlighet att uttrycka sina åsikter och fått dem beaktade? Hur? Eller: Varför inte? Barns åsikter kan fås genom personlig kontakt med barn där de är. De kan också fås genom frågeformulär eller internetomröstningar. Ungdomsrepresentanter eller andra som arbetar nära barn kan agera ombud. Ibland finns underlag med åsikter från barn (till exempel från undersökningar och forum för barns inflytande) som kan användas. När barn uttryckt sina åsikter ska de få uppföljning.

3. Hur har barns bästa beaktats?

Barnets bästa alltid ska komma i första rummet (artikel 3). Barn har fullt och lika människovärde. Barn är sårbara och behöver särskilt stöd och skydd. Rättigheterna ska tillförsäkras alla barn oavsett härkomst, kön, religion, funktionshinder eller andra liknande skäl (artikel 2). Barn ska tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar (artikel 6). I att beakta barns bästa ingår till exempel att beakta barns fysiska och psykiska välbefinnande, tillämpa aktuell kunskap om barns levnadsvillkor, samverka med relevanta aktörer och ha barnperspektiv. Mer om barns bästa finns i SOU 1997:116 kap 6.

4. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Beslutsfattare ska enligt barnkonventionen anstränga sig till det yttersta av tillgängliga resurser för att tillgodose barnets bästa (artikel 4), vilket kan innebära intressekonflikter. Sammanvägningen av relevanta intressen ska kunna visas. När barnets bästa måste ge vika för andra intressen bör kompensatoriska åtgärder övervägas.

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 3 Dnr 2020/31

Remissvar Språkplikt - Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

BESLUT

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att anföra IFO-chef Björn Peterssons yttrande till Socialdepartementet.

Ärendet i korthet

I promemorian föreslås ett tillägg i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en s.k. språkplikt. Socialdepartementets syfte med tillägget om språkplikt, för den som mottar försörjningsstöd, är att tydliggöra vikten av att delta i språkutbildning för att därigenom förbättra möjligheten att få ett arbete och att etableras i Sverige.

Beredning

IFO-chef Björn Peterssons tjänsteskrivelse 2020-01-04

Barnchecklista Språkplikt - Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

Begäran om remiss

Språkplikt - Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

BUNAU § 2020/3

Exp.

Socialdepartementet

Individ- och familjeomsorgen